

ความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะหลักตามกรอบหลักสูตร

ฐานสมรรถนะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

Needs Assessment to Enhance Core Competency of Competency-based Curriculum Framework in High School Students

กิตติศักดิ์ มโนพัฒน์กร¹ ชลธิชา คำกองแก้ว¹

Kittisak Manopattanakron¹ Chonticha Kumkongkaew¹

¹ โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)

¹ Bodindecha (Sing Singhaseni) School

E-mail: Kittisak.m@bodin.ac.th

บทคัดย่อ

Received: March 18, 2022

Revised: April 28, 2022

Accepted: June 10, 2022

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะหลักตามกรอบหลักสูตรฐานสมรรถนะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย 2) เปรียบเทียบความต้องการจำเป็น จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศและระดับชั้น กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษแห่งหนึ่ง จำนวน 227 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) ผลการวิจัยพบว่า 1) ความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะหลักตามกรอบหลักสูตรฐานสมรรถนะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีลำดับความต้องการจำเป็นจากค่ามากที่สุดไปน้อยสุด คือ สมรรถนะการจัดการตนเอง ($PNI_{modified} = 0.22$) สมรรถนะการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืน (0.19) สมรรถนะการคิดขั้นสูง (0.18) สมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีม (0.15) และสมรรถนะการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง (0.12) กับสมรรถนะการสื่อสาร (0.12) 2) ผลการเปรียบเทียบความต้องการจำเป็นกับปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศและระดับชั้นพบว่า สมรรถนะที่มีค่า $PNI_{modified}$ มากที่สุด คือ สมรรถนะการจัดการตนเอง

คำสำคัญ : ความต้องการจำเป็น, สมรรถนะหลัก, หลักสูตรฐานสมรรถนะ, นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

Abstract

The purposes of this research were: 1) to assess the need for enhancing core competency of competency-based curriculum framework in high school students; 2) to compare essential needs classified into gender and grade level. The sample consisted of 227 upper-secondary school students in special large secondary school. The research instrument was 5 level rating scale questionnaires. The statistics used in data analysis were percentage, mean, standard deviation, and Priority Needs Values (PNI_{modified}). The results of this research indicated that 1) Needs assessment to enhance core competency of competency-based curriculum Framework in high school students arranged from the highest level to the lowest level of needs were as follows: self-management ($PNI_{\text{modified}} = 0.22$), sustainable coexistence with living in the harmony of nature and science (0.19), higher order thinking (0.18), teamwork and collaboration (0.15), active citizenship (0.12), and communication (0.12). 2) the comparison between needs assessment and gender and grade level found that the highest PNI_{modified} score was self-management.

Keywords : needs analysis, core competency, competency-based curriculum, high school student

ความสำคัญและปัญหา

สมรรถนะของผู้เรียน คือ ความสามารถของผู้เรียนที่แสดงออกมาในรูปของผลการปฏิบัติ การจัดหลักสูตรฐานสมรรถนะจึงเน้นที่ผลลัพธ์ของผู้เรียนที่สามารถทำได้ตามที่กำหนด (Kim, 2015) การออกแบบหลักสูตรจะเริ่มต้นที่ผลลัพธ์ของผู้เรียน การจัดการเรียนการสอน กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ การวัดและการประเมินผลต้องเปลี่ยนแปลงจากความรู้ที่ผู้เรียนได้รับเป็นทักษะและผลของการปฏิบัติที่ผู้เรียนสามารถทำได้ (Boahin, 2018) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564) ได้อธิบายกรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานฐานสมรรถนะไว้ว่าเป็นการกำหนดชุดของผลลัพธ์การเรียนรู้ตามสมรรถนะหลักที่สำคัญจำเป็น เพื่อการพัฒนาผู้เรียนจนสำเร็จการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรอบหลักสูตรที่ยืดหยุ่นจะเอื้อให้สถานศึกษาที่มีศักยภาพแตกต่างกัน สามารถออกแบบหลักสูตรที่เหมาะสมกับความต้องการและบริบทของตนได้ โดยยึดสมรรถนะกลางเป็นเกณฑ์เทียบเคียง ส่งเสริมให้เกิดรูปแบบหลักสูตรสถานศึกษาที่ยืดหยุ่นและหลากหลาย มีความเฉพาะเจาะจงในการพัฒนาผู้เรียนตามบริบทของสถานศึกษา ชุมชน และความต้องการที่แตกต่างกันของผู้เรียน

ประเทศไทยมีการกำหนดสมรรถนะของผู้เรียนไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) โดยกำหนดไว้ 5 สมรรถนะสำคัญ ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี และกำหนดให้มีการบูรณาการสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนไว้ในการจัดการเรียนรู้ของแต่ละวิชา แต่เนื่องจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เน้นการจัดการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ส่งผลให้การประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนยังไม่เด่นชัด ต่อมากระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดกรอบหลักสูตรฐานสมรรถนะ และมีการพัฒนาองค์ประกอบของสมรรถนะหลักของผู้เรียนมาอย่างต่อเนื่อง กระทั่งมีการประกาศสมรรถนะหลักของผู้เรียน 6 ด้าน (2564) ได้แก่ สมรรถนะการจัดการตนเอง สมรรถนะการคิดขั้นสูง สมรรถนะการสื่อสาร สมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีม สมรรถนะการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง และสมรรถนะการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืน ซึ่งกำหนดให้เป็นพื้นฐานที่นักเรียนทุกคนต้องได้รับการพัฒนาให้เป็นความสามารถติดตัวเมื่อจบการศึกษา และมีการกำหนดแผนการใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะในทุกโรงเรียนในอนาคต (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564)

กรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (หลักสูตรฐานสมรรถนะ) (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564) ได้กำหนดช่วงชั้นของผู้เรียนออกเป็น 4 ช่วงชั้น และกำหนดระดับของการประเมินสมรรถนะหลักออกเป็นระดับของการพัฒนา 10 ระดับ และระดับความสามารถ 4 ระดับ ได้แก่ ระดับเริ่มต้น ระดับกำลังพัฒนา ระดับสามารถ และระดับเหนือความคาดหวัง โดยผู้เรียนในแต่ละช่วงชั้นจะมีระดับของการพัฒนาแตกต่างกัน สูงสุดจะเป็นของผู้เรียนช่วงชั้นที่ 4 (ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย: ม.4-ม.6) ที่กำหนดให้ระดับของการพัฒนาทุกสมรรถนะอยู่ในระดับที่ 7 ถึง 10 แสดงว่า ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีความจำเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะหลักของผู้เรียนในระดับสูงสุด ซึ่งครูผู้สอนจำเป็นต้องทราบถึงระดับของสมรรถนะหลักของผู้เรียนแต่ละคน เพื่อให้สามารถส่งเสริมและพัฒนาสมรรถนะหลักของผู้เรียนทุกคนได้ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

จากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับสมรรถนะหลักของผู้เรียนตามกรอบหลักสูตรฐานสมรรถนะ ผู้วิจัยเห็นถึงความสำคัญที่จะทำวิจัยเรื่องความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะหลักตามกรอบหลักสูตรฐานสมรรถนะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อจะได้เป็นข้อมูลในการเสริมสร้างสมรรถนะหลักให้แก่ผู้เรียน และเป็นข้อมูลให้กับครูผู้สอนในรายวิชาต่าง ๆ และสถานศึกษารวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดทำนโยบาย กลยุทธ์ และยุทธศาสตร์ในการดำเนินงานเพื่อให้ผู้เรียนมีสมรรถนะหลักตามกรอบหลักสูตรฐานสมรรถนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะหลักตามกรอบหลักสูตรฐานสมรรถนะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการจำเป็นจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ ระดับชั้น และเกรดเฉลี่ย

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการสำหรับการวิเคราะห์เพื่อให้ทราบแน่ชัดลงไปว่า ปัญหาและความต้องการอันไหนเป็นปัญหาและความต้องการที่แท้จริง ปัญหาและความต้องการอันไหนมีความสำคัญมากกว่ากัน (อัญชลี สารรัตน์, 2554) โดยการหาช่องว่างระหว่างสภาพจริงที่เป็นอยู่กับสภาพที่ควรจะเป็น จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาจัดเรียงลำดับความสำคัญ ความเร่งด่วน และความเหมาะสม เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาต่อไป (กจิตตา ชินพิทักษ์วัฒนา และ อุดมลักษณ์ กุลพิจิตร, 2558)

สมรรถนะหลักตามกรอบหลักสูตรฐานสมรรถนะ หมายถึง ความสามารถของผู้เรียน แบ่งเป็น 6 ด้าน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564) ดังนี้

1. สมรรถนะการจัดการตนเอง หมายถึง การรู้จัก รัก เห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น การพัฒนาปัญญาภายใน ตั้งเป้าหมายในชีวิตและกำกับตนเองในการเรียนรู้และใช้ชีวิต การจัดการอารมณ์และความเครียด รวมถึงการจัดการปัญหาและภาวะวิกฤต สามารถฟื้นคืนสู่สภาวะสมดุล เพื่อไปสู่ความสำเร็จของเป้าหมายในชีวิต มีสุขภาวะที่ดีและมีสัมพันธภาพกับผู้อื่นได้ดี
2. สมรรถนะการคิดขั้นสูง หมายถึง สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ และตัดสินใจอย่างมีวิจารณญาณบนหลักเหตุผลอย่างรอบด้าน โดยใช้คุณธรรมกำกับการตัดสินใจได้อย่างมีวิจารณญาณ มีความสามารถคิดอย่างเป็นเหตุเป็นผลด้วยความเข้าใจถึงความเชื่อมโยงของสรรพสิ่งที่อยู่ร่วมกันอย่างเป็นระบบ ใช้จินตนาการและความรู้สร้างทางเลือกใหม่ เพื่อแก้ปัญหาที่ซับซ้อนได้อย่างมีเป้าหมาย
3. สมรรถนะการสื่อสาร หมายถึง มีความสามารถรับรู้ รับฟัง ตีความ และส่งสารด้วยภาษาต่าง ๆ ทั้งวัจนภาษาและอวัจนภาษา โดยใช้กระบวนการคิด ซึ่งจะนำไปสู่การเรียนรู้ ความเข้าใจ ในระบบคุณค่า การแก้ปัญหาร่วมกันผ่านกลวิธีการสื่อสาร อย่างฉลาดรู้ สร้างสรรค์ มีพลัง โดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม
4. สมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีม หมายถึง สามารถจัดระบบและกระบวนการทำงาน กิจการและการประกอบการใด ๆ ทั้งของตนเอง และร่วมกับผู้อื่น โดยใช้การรวมพลังทำงานเป็นทีม มีแผน ขั้นตอน ให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย มีภาวะผู้นำ มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ มีการประสานความคิดเห็นที่แตกต่างสู่การตัดสินใจ และแก้ปัญหาเป็นทีม อย่างรับผิดชอบร่วมกัน สร้างความสัมพันธ์ที่ดีและจัดการความขัดแย้งภายใต้สถานการณ์ที่ยุงยาก
5. สมรรถนะการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง หมายถึง การปฏิบัติตนอย่างรับผิดชอบต่อในฐานะพลเมืองไทยและพลโลก รู้เคารพสิทธิเสรีภาพของตนเองและผู้อื่น เคารพในกฎกติกาและกฎหมาย มีส่วนร่วมทางสังคมอย่างมีวิจารณญาณ อยู่ร่วมกับผู้อื่นท่ามกลางความหลากหลาย เห็นคุณค่าของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีบทบาทในการตัดสินใจและสร้างการเปลี่ยนแปลงทางสังคม โดยยึดมั่นในความเท่าเทียมเป็นธรรม ค่านิยมประชาธิปไตย และสันติวิธี
6. สมรรถนะการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืน หมายถึง มีความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับปรากฏการณ์ของโลกและเอกภพและความสัมพันธ์ของคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และธรรมชาติในชีวิตประจำวัน ใช้

และรู้เท่าทันวิทยาการเทคโนโลยี มีความอยากรู้ อยากรูเห็น ช่างสังเกต เห็นคุณค่า สามารถแก้ปัญหา หรือสร้างสรรค์นวัตกรรมได้เพื่อการดำรงชีวิตและอยู่ร่วมกับธรรมชาติอย่างยั่งยืน

ภาพที่ 1 สมรรถหลัก 6 ด้านตามกรอบหลักสูตรฐานสมรรถนะ (ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564)

ขอบเขตการวิจัย

ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง

ประชากรของการวิจัย คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานแห่งหนึ่ง ปีการศึกษา 2564 ผู้วิจัยได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) หน่วยการสุ่ม คือ ห้องเรียนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4-6) ซึ่งมีจำนวนห้องเรียนระดับชั้นละ 17 ห้องเรียน ทำการสุ่มระดับชั้นละ 2 ห้องเรียน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง คือ 227 คน แบ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 86 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 73 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 68 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะหลักตามกรอบหลักสูตรฐานสมรรถนะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้วิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะหลักตามกรอบหลักสูตรฐานสมรรถนะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีทั้งหมด 2 ตอน ในแต่ละตอนมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (check List)

ตอนที่ 2 สภาพจริงที่เป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะหลักตามกรอบหลักสูตรฐานสมรรถนะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) ให้ผู้ตอบแบบสอบถามความต้องการจำเป็นของตนเองในลักษณะการตอบสนองคู่ (dual-response format)

การพัฒนาเครื่องมือวิจัย

1. สร้างแบบสอบถามความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะหลักตามกรอบหลักสูตรฐานสมรรถนะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย แบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list)

ตอนที่ 2 สภาพจริงที่เป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะหลักตามกรอบหลักสูตรฐานสมรรถนะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) โดยแบ่งออกเป็น 6 ประเด็นตามสมรรถนะหลักของผู้เรียนของกรอบหลักสูตรฐานสมรรถนะ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564) คือ

ด้านที่ 1 สมรรถนะการจัดการตนเองการเห็นคุณค่าในตนเอง แบ่งออกเป็น

- 1.1 การเห็นคุณค่าในตนเอง
- 1.2 การมีเป้าหมายในชีวิต
- 1.3 การจัดการอารมณ์และความเครียด
- 1.4 การจัดการปัญหาและภาวะวิกฤต

ด้านที่ 2 สมรรถนะการคิดขั้นสูง แบ่งออกเป็น

- 2.1 การคิดอย่างมีวิจารณญาณ
- 2.2 การคิดเชิงระบบ
- 2.3 การคิดสร้างสรรค์
- 2.4 การคิดแก้ปัญหา

ด้านที่ 3 สมรรถนะการสื่อสาร แบ่งออกเป็น

- 3.1 การรับสารอย่างมีสติและถอดรหัสเพื่อให้เกิดความเข้าใจ
- 3.2 การรับส่งสารบนพื้นฐานความเข้าใจและความเคารพในความคิดเห็นและวัฒนธรรมที่แตกต่าง
- 3.3 การเลือกใช้กลวิธีการสื่อสารอย่างเหมาะสมโดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อบรรลุ

วัตถุประสงค์ในการสื่อสาร

ด้านที่ 4 สมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีม แบ่งออกเป็น

- 4.1 เป็นสมาชิกทีมที่ดีและมีภาวะผู้นำ
- 4.2 กระบวนการทำงานแบบร่วมมือรวมพลังอย่างเป็นระบบ
- 4.3 สร้างความสัมพันธ์ที่ดีและการจัดการความขัดแย้ง

ด้านที่ 5 สมรรถนะการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง แบ่งออกเป็น

- 5.1 รู้เคารพสิทธิ
- 5.2 รับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่
- 5.3 มีส่วนร่วมอย่างมีวิจารณญาณ
- 5.4 ผู้สร้างการเปลี่ยนแปลง

ด้านที่ 6 สมรรถนะการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืน แบ่งออกเป็น

- 6.1 การเข้าใจปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นบนโลกและในเอกภพ
- 6.2 การเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์เพื่อการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืน
- 6.3 การสร้าง ใช้ และรู้เท่าทันวิทยาการเทคโนโลยี
- 6.4 การมีคุณลักษณะทางคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์สำหรับการเข้าใจระบบธรรมชาติและการทำงานร่วมกันอย่างยั่งยืน

2. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้วเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปจึงจะถือว่าข้อคำถามนั้นผ่านเกณฑ์ ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถามจำนวน 22 ข้อ พบว่า ทุกข้อคำถามมีค่า IOC เท่ากับ 1.00 จากนั้นสรุปผลการตรวจสอบพร้อมแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 (พฤศจิกายน 2564 – กุมภาพันธ์ 2565) โดยผู้วิจัยสามารถเก็บข้อมูลได้ 227 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะหลักตามกรอบหลักสูตรฐานสมรรถนะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ดังต่อไปนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 1 ของแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (frequency) การหาค่าร้อยละ (percentage)

การวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 2 ของแบบสอบถามที่มีลักษณะข้อมูลประเภทมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

นำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index) โดยนำข้อมูลที่ได้อ่านวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นจากสูตร Priority Needs Index Modified (PNI_{modified}) ของสุวิมล ว่องวาณิช (2550, น.279) และจัดลำดับความต้องการจำเป็น

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สภาพจริงที่เป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็นของความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะหลักตามกรอบหลักสูตรฐานสมรรถนะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม จำนวน 227 ฉบับ โดยสอบถามเกี่ยวกับสภาพจริงที่เป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็นจำแนกตามสมรรถนะหลักของผู้เรียนของกรอบหลักสูตรฐานสมรรถนะ 6 ด้าน ได้แก่ 1) สมรรถนะการจัดการตนเอง การเห็นคุณค่าในตนเอง 2) สมรรถนะการคิดขั้นสูง 3) บุสมรรถนะการสื่อสาร 4) สมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีม 5) สมรรถนะการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง และ 6) สมรรถนะการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืน แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็น และจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะหลักตามกรอบหลักสูตรฐานสมรรถนะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยใช้เทคนิค Modified Priority Needs Index (PNI_{modified}) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สภาพจริงที่เป็นอยู่ สภาพที่ควรจะเป็น และลำดับความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะหลัก
ตามกรอบหลักสูตรฐานสมรรถนะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

สมรรถนะหลักตาม กรอบหลักสูตรฐาน สมรรถนะ	สภาพจริงที่เป็นอยู่			สภาพที่ควรจะเป็น			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปล ผล	\bar{X}	S.D.	แปล ผล		
ด้านที่ 1 สมรรถนะการจัดการตนเอง								
1. การเห็นคุณค่าในตนเอง	3.86	0.88	มาก	4.62	0.63	มากที่สุด	0.20	3
2. การมีเป้าหมายในชีวิต	3.80	0.96	มาก	4.64	0.63	มากที่สุด	0.22	2
3. การจัดการอารมณ์และ ความเครียด	3.83	0.84	มาก	4.59	0.65	มากที่สุด	0.20	3
4. การจัดการปัญหาและ ภาวะวิกฤต	3.68	0.76	มาก	4.57	0.65	มากที่สุด	0.24	1
ค่าเฉลี่ย	3.79	0.86	มาก	4.61	0.64	มากที่สุด	0.22	1
ด้านที่ 2 สมรรถนะการคิดขั้นสูง								
1. การคิดอย่างมี วิจารณญาณ	4.02	0.74	มาก	4.63	0.60	มากที่สุด	0.15	4
2. การคิดเชิงระบบ	3.81	0.78	มาก	4.52	0.68	มากที่สุด	0.19	2
3. การคิดสร้างสรรค์	3.89	0.87	มาก	4.58	0.66	มากที่สุด	0.18	3
4. การคิดแก้ปัญหา	3.85	0.71	มาก	4.62	0.63	มากที่สุด	0.20	1
ค่าเฉลี่ย	3.89	0.78	มาก	4.59	0.64	มากที่สุด	0.18	3
ด้านที่ 3 สมรรถนะการสื่อสาร								
1. การรับสารอย่างมีสติ และถอดรหัสเพื่อให้เกิด ความเข้าใจ	3.99	0.75	มาก	4.63	0.62	มากที่สุด	0.16	1

ตารางที่ 1 (ต่อ)

สมรรถนะหลักตาม กรอบหลักสูตรฐาน สมรรถนะ	สภาพจริงที่เป็นอยู่			สภาพที่ควรจะเป็น			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปล ผล	\bar{X}	S.D.	แปล ผล		
2. การรับส่งสารบน พื้นฐานความเข้าใจและ ความเคารพในความ คิดเห็นและวัฒนธรรมที่ แตกต่างความคิดเห็นและ วัฒนธรรมที่แตกต่าง	4.33	0.68	มาก ที่สุด	4.63	0.60	มาก ที่สุด	0.07	3
3. การเลือกใช้กลวิธีการ สื่อสารอย่างเหมาะสมโดย คำนึงถึงความรับผิดชอบ ต่อสังคมเพื่อบรรลุ วัตถุประสงค์ในการ สื่อสาร	4.13	0.73	มาก	4.64	0.59	มาก ที่สุด	0.12	2
ค่าเฉลี่ย	4.15	0.73	มาก	4.63	0.60	มาก ที่สุด	0.12	5
ด้านที่ 4 สมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีม								
1. เป็นสมาชิกทีมที่ดีและมี ภาวะผู้นำ	3.73	0.82	มาก	4.48	0.71	มาก ที่สุด	0.20	1
2. กระบวนการทำงาน แบบร่วมมือรวมพลังอย่าง เป็นระบบ	4.01	0.72	มาก	4.55	0.67	มาก ที่สุด	0.13	2
3. สร้างความสัมพันธ์ที่ดี และการจัดการความ ขัดแย้ง	4.10	0.78	มาก	4.65	0.59	มาก ที่สุด	0.13	2
ค่าเฉลี่ย	3.95	0.77	มาก	4.56	0.66	มาก ที่สุด	0.15	4
ด้านที่ 5 สมรรถนะการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง								
1. รู้เคารพสิทธิ	4.54	0.60	มาก ที่สุด	4.72	0.58	มาก ที่สุด	0.04	4
2. รับผิดชอบต่อบทบาท หน้าที่	4.26	0.80	มาก ที่สุด	4.73	0.58	มาก ที่สุด	0.11	2

ตารางที่ 1 (ต่อ)

สมรรถนะหลักตาม กรอบหลักสูตรฐาน สมรรถนะ	สภาพจริงที่เป็นอยู่			สภาพที่ควรจะเป็น			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปล ผล	\bar{X}	S.D.	แปล ผล		
3. มีส่วนรวมอย่างมี วิจาร์ณญาณ	4.29	0.71	มาก ที่สุด	4.65	0.63	มาก ที่สุด	0.08	3
4. ผู้สร้างการเปลี่ยนแปลง	3.49	0.90	มาก	4.36	0.81	มาก ที่สุด	0.25	1
ค่าเฉลี่ย	4.15	0.75	มาก	4.62	0.65	มาก ที่สุด	0.12	5
ด้านที่ 6 สมรรถนะการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืน								
1. การเข้าใจปรากฏการณ์ที่ เกิดขึ้นบนโลกและในเอกภพ	3.86	0.86	มาก	4.44	0.75	มาก ที่สุด	0.15	4
2. การเชื่อมโยง ความสัมพันธ์ของ คณิตศาสตร์วิทยาศาสตร์ เพื่อการอยู่ร่วมกันกับ ธรรมชาติอย่างยั่งยืน	3.69	0.86	มาก	4.45	0.75	มาก ที่สุด	0.21	2
3. การสร้าง ใช้ และรู้เท่า ทันวิทยาการเทคโนโลยี	3.85	0.79	มาก	4.50	0.72	มาก ที่สุด	0.17	3
4. การมีคุณลักษณะทาง คณิตศาสตร์และ วิทยาศาสตร์สำหรับการ เข้าใจระบบธรรมชาติและ การอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืน	3.67	0.83	มาก	4.47	0.71	มาก ที่สุด	0.22	1
ค่าเฉลี่ย	3.77	0.84	มาก	4.47	0.73	มาก ที่สุด	0.19	2

จากตารางที่ 1 ได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะหลักตามกรอบหลักสูตรฐานสมรรถนะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในภาพรวม ดังนี้

1.1 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยทางคณิตศาสตร์สภาพจริงที่เป็นอยู่ของความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะหลักตามกรอบหลักสูตรฐานสมรรถนะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ สมรรถนะการสื่อสาร ($\bar{X} = 4.15$) และสมรรถนะการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง ($\bar{X} = 4.15$) รองลงมาคือ สมรรถนะ

การรวมพลังทำงานเป็นทีม ($\bar{X} = 3.95$) สมรรถนะการคิดขั้นสูง ($\bar{X} = 3.89$) สมรรถนะการจัดการตนเอง ($\bar{X} = 3.79$) ตามลำดับ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ สมรรถนะการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืน ($\bar{X} = 3.77$)

1.2 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยทางคณิตศาสตร์สภาพที่ควรจะเป็นของความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะหลักตามกรอบหลักสูตรฐานสมรรถนะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ สมรรถนะการสื่อสาร ($\bar{X} = 4.63$) รองลงมาคือ สมรรถนะการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง ($\bar{X} = 4.62$) สมรรถนะการจัดการตนเอง ($\bar{X} = 4.61$) สมรรถนะการคิดขั้นสูง ($\bar{X} = 4.59$) สมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีม ($\bar{X} = 4.56$) ตามลำดับ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ สมรรถนะการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืน ($\bar{X} = 4.47$)

1.3 ผลการวิเคราะห์ค่า $PNI_{modified}$ ของความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะหลักตามกรอบหลักสูตรฐานสมรรถนะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยด้านที่มีความสำคัญมากที่สุดคือ สมรรถนะการจัดการตนเอง (0.22) รองลงมาคือ สมรรถนะการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืน (0.19) สมรรถนะการคิดขั้นสูง (0.18) สมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีม (0.15) ตามลำดับ และด้านที่มีความสำคัญน้อยที่สุดคือ สมรรถนะการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง (0.12) และสมรรถนะการสื่อสาร (0.12)

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะหลักตามกรอบหลักสูตรฐานสมรรถนะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำแนกตามเพศและระดับชั้นของผู้ตอบแบบสอบถาม

สมรรถนะหลักตามกรอบหลักสูตรฐานสมรรถนะ	เพศ			ระดับชั้น	
	$PNI_{modified}$	$PNI_{modified}$	$PNI_{modified}$	$PNI_{modified}$	$PNI_{modified}$
	ชาย	หญิง	ม.4	ม.5	ม.6
ด้านที่ 1 สมรรถนะการจัดการตนเอง					
1. การเห็นคุณค่าในตนเอง	0.19	0.20	0.19	0.25	0.15
2. การมีเป้าหมายในชีวิต	0.21	0.23	0.23	0.27	0.16
3. การจัดการอารมณ์และความเครียด	0.14	0.25	0.18	0.24	0.18
4. การจัดการปัญหาและภาวะวิกฤต	0.22	0.28	0.24	0.28	0.23
ค่าเฉลี่ยรวมด้านที่ 1	0.19	0.24	0.21	0.26	0.18
ด้านที่ 2 สมรรถนะการคิดขั้นสูง					
1. การคิดอย่างมีวิจารณญาณ	0.11	0.18	0.16	0.17	0.12
2. การคิดเชิงระบบ	0.15	0.21	0.20	0.20	0.15
3. การคิดสร้างสรรค์	0.19	0.17	0.18	0.17	0.18
4. การคิดแก้ปัญหา	0.18	0.22	0.21	0.23	0.16
ค่าเฉลี่ยรวมด้านที่ 2	0.16	0.20	0.19	0.19	0.15

ตารางที่ 2 (ต่อ)

สมรรถนะหลักตามกรอบหลักสูตรฐาน สมรรถนะ	เพศ			ระดับชั้น	
	PNI _{modified}				
	ชาย	หญิง	ม.4	ม.5	ม.6
ด้านที่ 3 สมรรถนะการสื่อสาร					
1. การรับสารอย่างมีสติและถอยครัทสเพื่อให้เกิดความเข้าใจ	0.14	0.17	0.17	0.19	0.11
2. การรับส่งสารบนพื้นฐานความเข้าใจและความเคารพในความคิดเห็นและวัฒนธรรมที่แตกต่างความคิดเห็นและวัฒนธรรมที่แตกต่าง	0.06	0.08	0.06	0.08	0.07
3. การเลือกใช้กลวิธีการสื่อสารอย่างเหมาะสมโดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ในการสื่อสาร	0.10	0.14	0.12	0.14	0.10
ค่าเฉลี่ยรวมด้านที่ 3	0.10	0.13	0.12	0.14	0.09
ด้านที่ 4 สมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีม					
1. เป็นสมาชิกทีมที่ดีและมีภาวะผู้นำ	0.19	0.21	0.18	0.25	0.18
2. กระบวนการทำงานแบบร่วมมือรวมพลังอย่างเป็นระบบ	0.10	0.16	0.12	0.17	0.11
3. สร้างความสัมพันธ์ที่ดีและการจัดการความขัดแย้ง	0.10	0.16	0.12	0.18	0.11
ค่าเฉลี่ยรวมด้านที่ 4	0.13	0.18	0.14	0.20	0.13
ด้านที่ 5 สมรรถนะการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง					
1. รู้เคารพสิทธิ	0.03	0.05	0.02	0.05	0.05
2. รับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่	0.11	0.11	0.10	0.13	0.10
3. มีส่วนร่วมอย่างมีวิจารณญาณ	0.06	0.10	0.09	0.10	0.06
4. ผู้สร้างการเปลี่ยนแปลง	0.23	0.26	0.24	0.30	0.21
ค่าเฉลี่ยรวมด้านที่ 5	0.11	0.13	0.11	0.15	0.11
ด้านที่ 6 สมรรถนะการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืน					
1. การเข้าใจปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นบนโลกและในเอกภพ	0.11	0.18	0.16	0.17	0.12
2. การเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของคณิตศาสตร์วิทยาศาสตร์เพื่อการอยู่ร่วมกันกับธรรมชาติอย่างยั่งยืน	0.17	0.24	0.20	0.26	0.15

ตารางที่ 2 (ต่อ)

สมรรถนะหลักตามกรอบหลักสูตรฐาน สมรรถนะ	เพศ		ระดับชั้น		
	PNI _{modified}				
	ชาย	หญิง	ม.4	ม.5	ม.6
3. การสร้าง ใช้ และรู้เท่าทันวิทยาการเทคโนโลยี	0.14	0.20	0.20	0.18	0.13
4. การมีคุณลักษณะทางคณิตศาสตร์และ วิทยาศาสตร์สำหรับการเข้าใจระบบธรรมชาติ และการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืน	0.19	0.24	0.22	0.28	0.16
ค่าเฉลี่ยรวมด้านที่ 6	0.15	0.22	0.20	0.22	0.14

จากตารางที่ 2 ได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะหลักตามกรอบหลักสูตรฐานสมรรถนะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำแนกตามเพศและระดับชั้นของนักเรียน ดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบค่าดัชนีความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะหลักตามกรอบหลักสูตรฐานสมรรถนะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำแนกตามเพศ พบว่า ค่าดัชนีความสำคัญของความต้องการจำเป็นในภาพรวมของเพศหญิงสูงกว่าเพศชายทุกด้าน เมื่อพิจารณาทางด้านพบว่า นักเรียนเพศหญิงมีความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะหลักตามกรอบหลักสูตรฐานสมรรถนะของนักเรียน คือ สมรรถนะการจัดการตนเอง สมรรถนะการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืน สมรรถนะการคิดขั้นสูง สมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีม สมรรถนะการสื่อสาร และสมรรถนะการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง ตามลำดับ

2.2 ผลการเปรียบเทียบค่าดัชนีความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะหลักตามกรอบหลักสูตรฐานสมรรถนะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำแนกตามระดับชั้น พบว่า ค่าดัชนีความสำคัญของความต้องการจำเป็นในภาพรวมของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีค่ามากกว่าชั้นอื่นทุกด้าน เมื่อพิจารณาทางด้านพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะหลักตามกรอบหลักสูตรฐานสมรรถนะของนักเรียน คือ สมรรถนะการจัดการตนเอง สมรรถนะการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืน สมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีม สมรรถนะการคิดขั้นสูง สมรรถนะการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง และสมรรถนะการสื่อสาร ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ พบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) ในการเสริมสร้างสมรรถนะหลักตามกรอบหลักสูตรฐานสมรรถนะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีระดับความต้องการจำเป็นในระดับเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน แต่หากพิจารณาจากค่าเฉลี่ยแต่ละรายข้อแล้วจะพบประเด็นสำคัญที่น่าสนใจ ผู้วิจัยจึงขอเสนอการอภิปรายผลในประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ดัชนีความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะหลักตามกรอบหลักสูตรฐานสมรรถนะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า ลำดับของความต้องการจำเป็นทั้งในภาพรวม และจำแนกตามเพศและระดับชั้นของนักเรียน มีลำดับของความต้องการจำเป็นที่มากที่สุดไม่แตกต่างกัน คือ

ด้านสมรรถนะการจัดการตนเอง โดยองค์ประกอบที่มีค่าความต้องการจำเป็นมากที่สุดคือ การจัดการปัญหาและภาวะวิกฤต แสดงว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายต้องการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการตนเองโดยเฉพาะการจัดการปัญหาและภาวะวิกฤต สอดคล้องกับงานวิจัยของอัปสรสิริ เขี่ยมประชา และสุภารัตน์ เปรมชื่น (2560) ที่กล่าวว่า บุคคลที่เห็นคุณค่าในตนเองจะยอมรับความรู้สึกของตนเอง และพร้อมที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่น จึงถือว่าเป็นลักษณะสำคัญที่ช่วยให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียน นอกจากนี้ผู้ที่เห็นคุณค่าในตนเองสามารถคิดและหาแนวทางการแก้ไขปัญหาไว้หลาย ๆ แนวทาง สามารถเลือกแนวทางแก้ไขที่เหมาะสมที่สุดในการแก้ปัญหา (มาลีณี จุฑาปะมา, 2553) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564) ได้ระบุระดับความสามารถของนักเรียนด้านสมรรถนะการจัดการตนเองในระดับสูงสุด คือ การมีความสุขกับชีวิตที่ตนเองเป็นอยู่ มุ่งมั่นเพื่อความสำเร็จแม้ต้องเผชิญความท้าทายที่เข้ามาในชีวิต รู้ทันและจัดการอารมณ์และความเครียด สามารถสร้างมุมมอง ค่านิยมใหม่ให้กับตนเอง และสามารถฟื้นคืนจากสภาพปัญหาเมื่อเผชิญภาวะวิกฤติ จากลักษณะดังกล่าวหากมีการส่งเสริมพัฒนานักเรียนให้มีสมรรถนะหลักด้านนี้อาจนำไปสู่การพัฒนาสมรรถนะหลักด้านอื่น ๆ ได้ดียิ่งขึ้น

2. ความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะหลักตามกรอบหลักสูตรฐานสมรรถนะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในด้านสมรรถนะการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งและสมรรถนะการสื่อสารมีค่าน้อยที่สุด อาจเพราะนักเรียนส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสังคมรอบตัวโดยตลอด อีกทั้งการเข้าถึงเครือข่ายสังคมออนไลน์ทำให้นักเรียนได้พัฒนาสมรรถนะการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง และสมรรถนะการสื่อสารได้ดีในระดับหนึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของวัชรินทร์ ชาญศิลป์ (2561) ที่ได้ศึกษาความเป็นพลเมืองของเยาวชนไทย ผลการวิจัยพบว่า เยาวชนไทยได้รับการกล่อมเกลาทางการเมืองในระดับมาก และรับรู้ข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อสังคมออนไลน์

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. โรงเรียนที่มีบริบทใกล้เคียงกับงานวิจัยนี้ควรนำผลการวิจัยการประเมินความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะหลักตามกรอบหลักสูตรฐานสมรรถนะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายไปใช้ในการบริหารจัดการ การศึกษาในด้านวิชาการ การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล เพื่อพัฒนาสมรรถนะหลักของผู้เรียนตามกรอบหลักสูตรฐานสมรรถนะ และส่งเสริมให้ผู้เรียนมีสมรรถนะสำคัญทั้ง 6 ด้าน
2. โรงเรียนหรือสถานศึกษาอื่นสามารถนำผลการวิจัยนี้ไปใช้ในการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะหลักตามกรอบหลักสูตรฐานสมรรถนะตามบริบทของตนเอง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการเสริมสร้างสมรรถนะหลักของผู้เรียนตามกรอบหลักสูตรฐานสมรรถนะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
2. ควรมีการวิจัยเพื่อหาแนวทางและจัดทำกลยุทธ์ในการเสริมสร้างสมรรถนะหลักตามกรอบหลักสูตรฐานสมรรถนะของผู้เรียน

เอกสารอ้างอิง

- Boahin, P. (2018). Competency-Based Curriculum: A Framework for Bridging the Gap in Teaching, Assessment and the World of Work. *International Journal of Vocational and Technical Education Research*, 4(2), 1–15.
- Kim, J. (2015). Competency-based Curriculum: An Effective Approach to Digital Curation Education. *Journal of Education for Library and Information Science*, 56(4), 283–297.
- กจิตตา ชินพิทักษ์วัฒนา และ อุดมลักษณ์ กุลพิจิตร. (2558). การประเมินความต้องการจำเป็นของผู้ดูแลเด็กในการอบรมเลี้ยงดูเด็กวัยทารกและวัยเตาะแตะในสถานรับเลี้ยงเด็ก. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา*, 10(1), 30–43.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- มาลีนี จุฑาปะมา. (2553). การเห็นคุณค่าในตนเองนั้นสำคัญไฉน? และจะสร้างได้อย่างไร?. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์*, 2(2), 13–16.
- วัชรินทร์ ชาญศิลป์. (2561). ความเป็นพลเมืองของเยาวชนไทย. *วารสารรัฐศาสตร์ปริทรรศน์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*, 5(1), 187–209.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2564). (ร่าง) *กรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. สืบค้นจาก <https://cbethailand.com>.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2564). *สมรรถนะการจัดการตนเอง*. สืบค้นจาก <https://cbethailand.com>.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2564). *สมรรถนะหลัก 6 ด้าน*. สืบค้นจาก <https://cbethailand.com>.
- สุวิมล ว่องวาณิช. (2550). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัญชลี สารรัตน์. (2554). การประเมินความต้องการที่จำเป็น (Needs Assessment) เพื่อการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 34(1-2), 9–20.
- อัปสรสิริ เอี่ยมประชา, และ สุดารัตน์ เปรมชื่น. (2560). การพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียน. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี*, 6(1), 159–170.